

آلوا؟

شُخی شعر
(شعر طنز میلکی)

محسن آریایاد

سرشناسنامه	آریا پاد، محسن، ۱۳۲۶ -
عنوان و پدیدآور	الو!؟ : شخی شعر / محسن آریا پاد.
مشخصات نشر	رشت: سپیدرود، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۱۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۳۳۵-۵۵-۰ :
وضعیت فهرست نویسی	فیا :
موضوع	شعر گیلکی :
موضوع	شعر طنز آمیز :
ردیف و نگاره	PIR۳۲۶۸/۴۹۴۳۱۴۲ ۱۳۹۵ :
شناسه افزوده	۸۹/۴۱ :
شماره کتابخانه ملی	۴۵۸۰۵۶۷ :

الو!؟ (شخی شعر)

شعر طنز گیلکی

محسن آریا پاد

صفحه آرا: مهیار پرچم

طرح جلد: نسرين سخايي

چاپ نخست: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

فهرست

۸	پیش سخن
۱۰	شنی ش
۱۲	چرب و خشکلا
۱۴	«یا جوب» مأرجه» اکل
۱۶	سماع
۱۸	ای بالکا چاپلا
۲۰	شمه رام آهه؟
۲۲	ماسوله پشمه جوراب
۲۴	رخت هیستاکون
۲۶	فارس فروش
۲۸	کله گرمی
۳۰	فیشه گاز
۳۲	وامجنامه
۳۴	أأأ
۳۶	نام اویر عاشقان
۳۸	جان فاکلاش درد
۴۰	ایلهام
۴۲	جامه جم
۴۴	گالیه
۴۶	سیاسته بلا
۴۸	جادویی کمان
۵۰	هنوز
۵۲	اسرافیله بق
۵۴	هفتا خوس
۵۶	فرنگیس
۵۸	میرزا قاشم شم
۶۰	فردا

۶۲	بی کولا
۶۴	ناجه به گیلآ کوده جنگل
۶۶	دو روزه گشته گیج
۶۸	قشبه کله
۷۰	بمرده «ایماژسم»
۷۲	زمینه مثن زن نیگفته
۷۴	خوش ظاهر دوز
۷۶	گیلک شع ه کنسیون
۷۸	(پسه ر) تار
۸۰	پیلنه بل «روساژم»
۸۲	آشیل (آخیلر بن)
۸۴	دراکولا
۸۶	به آسمان می کفد
۸۸	صدری بجه گورش
۹۰	رشته اطفایی ماشین
۹۲	موسیقی وامجی گرده کله
۹۴	یوز باجا اخته
۹۶	مشغول... مشغول...
۹۸	اوخان داره صدا
۱۰۰	آتو بگفت زردشت
۱۰۲	پالوان «یسوکا» پسر
۱۰۴	«کوبیسمه» خشت
۱۰۶	دوروالیس
۱۰۸	«شخی شعره» جواز

دغدغه، پرکشی، جای خالی شعر آزاد طنز گیلکی از سال‌های دور همراه بود. من هم، منتظر فرصت مناسب برای ارائه‌ی این رویکرد ادبی-اجتماعی بودم. در تیرماه ۱۳۹۳، خورشیدی، پس از سرایش حدود ده قطعه شعر متفاوت با انواع بجا مانده از شعر طنز تلخ، انگیزه‌ای فراهم آمد تا این (نوپدیده) از جهات گوناگون در ارتباط با این جامعه و آهنگی سرایندگان پسین، و پذیرش مخاطبان نوپسند، مورد بررسی قرار گیرد.

نام نوع این (آفرینه‌های تازه)، که با سایر نواع شعر گیلکی تفاوت دارد؛ «شخی شعر»، برگزیده شد.

مجموعه‌ی پیش رو نخستین نمونه‌ی این رویکرد است.

شناسه‌ی «شخی شعر»:

۱. «شخی شعر»، قالب کلاسیک و عروض شکسته‌ی نیمایی دارد. نوعی شعر آزاد طنز گیلکی است که در چیدمان هفتمند گفتار، همسو با خرده فرهنگ گیلکی متأثر از باورداشت‌های قومی و آموزه‌های منطقه‌ای و جهانی، در چهارچوب دگرگونی‌های زبانی کارآمد، سروده می‌شود.

۲. چسبندگی متن در آرایه‌ها، با شکوفایی ذات زبان گیلکی، در پیوند با قریحه و مهارت شاعر، به آن، وزن ملایم درونی و بیرونی می‌دهد تا مرزش با نثر مشخص شود.

۳. «شُخی شعر» کمتر از ده و بیشتر از بیست سطر نیست تا زبان در آن مجال نمود و باز نمودِ متعارف داشته باشد و در کوتاهی یا درازی بیش از حدِ متن، به چگونگی تأثیر در مخاطب آسیب نرساند.

۴. مضامین و موضوعات آن، اجتماعی - انتقادی معقول در چارچوب طنز ملایم است و از همه‌ی آگاهی‌های گذشته و حالِ مربوط به زبان و شعر، در حوزه‌های ادب و فرهنگ و هنر و... سود می‌جوید تا پایه‌های استوار و پیش‌پیش‌پیش شعر طنز گیلکی فردا را در بهینه‌آرایی و به روز نگه‌داری پیوسته، زمینه‌ری کند.

۵. متن آن عاری از اغراضِ رکیک و قصدآلود و مغایر با عفتِ اجتماعی است.
۶. پیچیدگی مفاهیم و معنا در آن کاربرد ندارد، اما اشاره‌های راهبرِ نشانه‌شناسانه و پدیدارشناسانه در ساختار و درون‌مایه، که شعر را پذیرفتنی‌تر می‌کند؛ بی‌شک تضمینِ این نوع شعر است.

در این مجموعه به تناسب نیاز و کشمندیِ روایت‌ها، گاهی از روش ترجمه‌ی مویه موی واژگان، و گاهی هم از ترجمه‌ی مفهومی جمله‌ها بهره‌جویی شده؛ علاوه بر این برخی واژه‌ها هم مکرر است برای مخاطبان ناآشنا باشد توضیح آن در پاورقی آمده است.

با آگاهی از توانمندیِ شاعران گیلان، امید است که «شُخی شعر»، برای باروریِ بیشترِ زبان گیلکی به جامعه‌شناسانده شود و زمینه‌ی تسهیلِ خانه‌ی شعر طنز گیلان (گیلانه شُخی شعرخانه) را فراهم آورد. این بهین‌آرزه را پاس می‌دارم.

محسن آریا‌پاد

رشت - تیرماه ۱۳۹۵